

Nr 57.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1930 kl. 2.30 e. m.

Memorial, angående viss gratifikation åt de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna.

I en till bankoutskottet avlåten, den 24 maj 1930 dagtecknad skrivelse hava *kamrarnas herrar talmän* anfört och föreslagit följande:

Under vartdera av de båda senast förflutna åren har jämlikt särskilda beslut av riksdagen en var av de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna åtnjutit, utöver dem enligt gällande bestämmelser tillkommande avlöningsförmåner, en tillfällig gratifikation till belopp, motsvarande en krona för varje tjänstgöringsdag.

I bifogade, den 2 maj 1930 till talmännen ingivna skrift hava C. O. Eriksson och G. Carlberg, enligt uppgift å riksdagens vaktmästares vägnar, gjort framställning i syfte att de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna måtte för innevarande år tillerkännas en särskild gratifikation med 2 kronor per dag.

Sedan riksdagens kanslideputerade på talmännens anmodan inkommit med likaledes bifogade utredning i anledning av berörda framställning, har densamma varit föremål för behandling vid ett den 21 innevarande månad hållet talmanssammanträde, i vilket jämväl deltagit de ständiga utskottens och det särskilda utskottets ordförande samt kanslideputerade.

I enlighet med en mening, som vid berörda sammanträde gjort sig starkt gällande, få vi härigenom föreslå, att bankoutskottet måtte vidtaga åtgärder för att envar av de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna för innevarande riksdag tillerkännas, utöver dem enligt gällande bestämmelser tillkommande avlöningsförmåner, en tillfällig gratifikation till belopp, motsvarande en krona för varje tjänstgöringsdag.

Den i talmännens skrivelse omförmälda skriften samt kanslideputerades yttrande i ärendet äro som bilagor (Bil. A och B) fogade vid detta memorial.

Utskottet har ansett sig böra biträda talmännens förslag om att en var av vaktmästarna hos kamrarna och utskotten samt i riksdagens kansli må, liksom för 1928 och 1929 års riksdagar skett, för innevarande riksdag tillerkännas en tillfällig gratifikation till belopp av 1 krona för varje tjänstgöringsdag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till herrar talmäns förevarande framställning, må medgiva, att envar av de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna må för innevarande riksdag tillerkännas, utöver dem enligt gällande bestämmelser tillkommande avlöningsförmåner, en tillfällig gratifikation till belopp, motsvarande en krona för varje tjänstgöringsdag.

Stockholm den 27 maj 1930.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. E. Svensson, Gustafsson* i Stensholm, *Pettersson* i Olovs-
torp, *Lindgren, Abrahamsson, Berling, Norman* och *Bodin*;

från andra kammaren: herrar *Bäcklund, Svensson* i Betingetorp, *Wikström, Lovén, Ryberg,*
Carlsson i Solberga, *Leffler* och *Törnkvist* i Bjuv.

Bilaga A.

Till talmanskonferensen.

De hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna åtnjuta för närvarande avlöning med 8 kronor per dag vartill kommer dyrtidstillägg med för närvarande 32 procent å detta belopp. Under de senare åren har dessutom en särskild gratifikation av 1 krona per dag tilldelats.

Vi våga nu anhålla, att vår avlöning måtte bli något höjd, vilket synes oss lämpligen kunna ske på så sätt, att gratifikationen fastställes att utgå med förslagsvis 2 kronor i stället för tidigare 1 krona per dag.

Vi förmoda, att riksdagen och dess utskott helst se, att samma vaktmästare såvitt möjligt tjänstgöra under en följd av år, då erfarenheten och kännedomen om riksdagen och dess ledamöter ju bör vara av icke ringa värde vid ett samvetsgrant uppfyllande av de plikter, som åligga vaktmästarna. Med den nuvarande avlöningen är det emellertid ofta svårt nog för många av oss att försörja oss själva och vår familj, då åtskilliga icke ha annan fast anställning utan under den tid av året, då riksdagen icke är samlad, måste lita till inkomster av mera tillfällig natur.

Det torde heller icke böra förbises, att vårt arbete fortlöper även under söndagarna och mycket ofta är förlagt till sena tider på dygnet, vilket även det bör kunna motivera en något högre avlöning.

Till jämförelse kan nämnas, att de vid statsrevisionen och kyrkomötet anställda vaktmästarna åtnjuta en avlöning av 16 kronor per dag, således väsentligt högre. Dessutom bör påpekas, att portvakterna numera fått sin avlöning reglerad till 9 kronor per dag, å vilket belopp ju också dyrtidstillägg utgår. Det synes oss icke motiverat att på dylikt sätt gradera de vid riksdagen anställda vaktmästarna (med undantag för förste vaktmästare och postvaktmästare) i grupper med olika avlöning, då det näppe-ligen kan sägas, att det ena arbetet kräver högre kvalifikationer än det andra. För vår del anse vi därför, att en till 2 kronor förhöjd gratifikation icke kan anses orimlig, då den icke skulle föra oss helt upp i nivå med portvakterna och skillnaden mellan exempelvis statsrevisionens vaktmästare och oss fortfarande i lönehänseende skulle bli betydande.

Med stöd av det ovan anförda våga vi därför hos talmanskonferensen vördsamt anhålla, att talmanskonferensen måtte hos bankoutskottet föreslå, att de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna måtte för innevarande år tillerkännas en särskild gratifikation med 2 kronor per dag.

Stockholm den 2 maj 1930.

Å Riksdagens vaktmästares vägnar:

C. O. Eriksson.

G. Carlberg.

Bilaga B.

Till kamrarnas herrar talmän.

Kamrarnas herrar talmän hava till kanslideputerade för utredning överlämnat en av C. O. Eriksson och G. Carlberg å riksdagens vaktmästares vägnar gjord, i maj 1930 dagtecknad framställning att de hos riksdagens kamrar, utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna måtte för innevarande år tillerkännas en särskild gratifikation med 2 kronor per dag.

I anledning härav få kanslideputerade avgiva den begärda utredningen och därvid återställa remissakten.

*Vaktmästar-
nas löne-
framställning.*

Såsom skäl för sin hemställan hava petitionärerna bland annat hänvisat till, att de vid statsrevisionen och kyrkomötet anställda vaktmästarna åtnjöte en avlöning av 16 kronor per dag ävensom att »portvakterna» numera fått sin avlöning reglerad till 9 kronor per dag, å vilket belopp dyrtidstillägg utginge.

*Olika slags
vaktmästare
inom riks-
dagshuset.*

Med anledning av förevarande framställning vilja kanslideputerade till en början påpeka, att inom riksdagshuset finnes anställd tre olika slags vaktbetjäning, nämligen:

1) personal, som tjänstgör i riksdagshuset året om och som anställas av riksgäldsfullmäktige och avlönas enligt av riksdagen fastställd stat för »Riksdagens hus»;

2) vaktmästare, som tjänstgöra endast under riksdagstid och som anställas av kamrarnas kanslitillsättare, riksdagsutskotten och kanslideputerade;

3) extra portvakter, vilka tjänstgöra endast under riksdagstid. Dessa anställas av riksgäldsfullmäktige genom vice värden för riksdagshuset enligt för denne särskilt fastställd instruktion; och bestämmas dessas avlöningar av fullmäktige. Dessa extra portvakters avlöningar, vilka före den 20 mars 1930 utgått med 8 kronor för dag under anställningstiden jämte dyrtidstillägg, hava genom fullmäktiges sagda dag fattade beslut höjts till 9 kronor för dag jämte dyrtidstillägg enligt därför gällande grunder. Härjämte har på grund av fullmäktiges beslut den 7 juni 1928 under ett vart av åren 1928 och 1929 till de extra portvakterna utbetalats en gratifikation efter enahanda grunder, som beräknats för riksdagens vaktmästare.

*Av riksdagen
anställda
vaktmästare
och deras av-
löning.*

De vaktmästare, som förevarande framställning avser, äro de för riksdagstiden anställda, som åtnjuta avlöning enligt bankoutskottets av riksdagen godkända memorial nr 12 vid 1923 års riksdag.

Dessa vaktmästare äro i avlöningshänseende fördelade i tre grupper, med dagarvoden å 8, 9 och 10 kronor. Till den första gruppen höra det stora flertalet vaktmästare, till den andra lönegruppen 5 st. vaktmästare (1:ste vaktmästaren i statsutskottet samt tryckeriexpeditionens fyra vaktmästare) och till den tredje gruppen 4 st. vaktmästare (1:ste vaktmästarna samt postvaktmästarna i kamrarna).

Därutöver utgår till samtliga vaktmästare inom tredje avlöningsgruppen vid slutet av varje riksdag en gratifikation av 50 kronor. Tillika utbetalas till envar av de vaktmästare, vilka efter klockan elva eftermiddagen tjänstgjort vid aftonplena, en extra ersättning av 4 kronor för varje gång, sådan tjänstgöring ägt rum.

På grund av bankoutskottets av riksdagen bifallna memorial nr 55 för år 1928 och nr 61 för år 1929 hava ifrågavarande vaktmästare därjämte under sagda år tillerkänts en tillfällig gratifikation till belopp, motsvarande en krona för varje tjänstgöringsdag.

Uti sitt nämnda av riksdagen godkända memorial nr 55 vid 1928 års riksdag hade bankoutskottet tillika, i anslutning till uttalande vid talmanssammanträde i ärendet den 11 maj 1928, hemställt, att andra tänkbara åtgärder i det syfte, som vaktmästarnas då gjorda framställning avsåge, borde göras till föremål för närmare utredning genom fullmäktige i riksgäldskontoret. Sedan herrar talmän i skrivelse till sagda fullmäktige den 30 maj 1928 anhållit, att fullmäktige måtte verkställa ytterligare utredning av frågan om vidtagande av åtgärder till undanröjande eller förminskande av de svårigheter, som på grund av anställningens tillfälliga art kunde förefinnas för vissa av ifrågavarande vaktmästare, tillsatte fullmäktige den 4 oktober 1928 en delegation för frågans utredning. Denna delegation avgav den 5 mars 1929 yttrande och förslag i ämnet till fullmäktige i riksgäldskontoret, vilka därefter med skrivelse den 4 april 1929 överlämnade delegationens förslag till herrar talmän, som i sin ordning med skrivelse den 27 april 1929 tillställde bankoutskottet samma förslag. Såväl fullmäktige i riksgäldskontoret som herrar talmän hade förordat, att de av delegerade angivna bestämmelserna angående vaktpersonalens avlöning under ledighet på grund av sjukdom och vissa andra anledningar måtte vinna tillämpning från och med 1930 års riksdag, men tillika uttalat, att delegerades förslag till avlöningsbestämmelser i övrigt icke för närvarande måtte föranleda någon åtgärd. Fullmäktige anförde därvid såsom skäl för sin ståndpunkt i frågan, att ett genomförande av delegerades förslag i andra hänseenden skulle genom det prejudikat, som dymedelst skapades, kunna verka föregripande i 1928 års av Kungl. Maj:t tillsatta lönekommittés arbete. I fråga om den vid 1928 års riksdag beviljade gratifikationen till vaktmästarna förutsatte fullmäktige, att denna komme att utgå även under innevarande år och tillsvidare intill dess deras avlöningsförhållanden blivit slutligen ordnade, under vilken förutsättning ett uppskov med genomförande av delegerades förslag icke behövde innebära någon avsevärd ekonomisk förlust för vaktmästarna i fråga. Herrar talmän hemställde ock, i likhet med fullmäktige, att en motsvarande gratifikation måtte utgå till vaktmästarna som vid 1928 års riksdag.

1929 års bankoutskott, som uti sitt memorial nr 61 redogjort för vad i ärendet sålunda förekommit, fann för sin del icke tillräcklig anledning föreligga, att de av herrar talmän förordade bestämmelser i fråga om vaktpersonalens avlöning under sjukdom eller vissa andra anledningar redan nu meddelades. Detta spörsmål borde nämligen enligt utskottets mening upptagas till avgörande först i samband med den prövning av den vid riksdagen tillfälligt anställda personalens avlöningsförhållanden i allmänhet, som kunde förväntas äga rum vid en omläggning av avlöningssystemet för samma personal genom dyrtidstilläggens inarbetande i den fasta avlöningen. Bankoutskottet hemställde därför, att

ifrågavarande vaktmästare i anledning av herrar talmäns framställning måtte beredas enahanda gratifikation som vid 1928 års riksdag. Denna hemställan bifölls av riksdagen.

1928 års löne-
delegerades
förslag.

Vid bankoutskottets berörda betänkande nr 61 är såsom bilaga fogade de delegerades förslag, för vilket finnes anledning att här i vissa avseenden redogöra.

Delegerade togo i sitt yttrande som utgångspunkt för sina avlöningsberäkningar den gruppering av riksdagsvaktmästarna i tre kategorier, som äger rum enligt nu gällande lönestat av 1923, eller såsom nämnts vaktmästare med 8, 9 och 10 kronors dagavlöning. Med utgående härifrån och efter upprättande av förslag till definitiv reglering av lönerna genom dyrtidstilläggens inarbetande i avlöningen efter 35 procent å grundlönen, därvid de enheter, som översköto närmast lägre tiotal kronor, skulle bortfalla, beräkna delegerade en grundlön per månad av 320 kronor i lägsta gruppen, 360 kronor i andra gruppen och 400 kronor i högsta gruppen.

Å dessa månadsavlöningar föreslogo nu delegerade, att ålderstillägg till ett antal av tre skulle utgå med 15 kronor för månad i varje grupp efter respektive 3, 6 och 9 års tjänstgöring i riksdagen.

Den till vaktmästarna utgående gratifikationen med en krona för tjänstgöringsdag var således enligt delegerades förslag avsedd att bortfalla och ersättas med förmånen att efter vissa års tjänstgöring kunna uppflyttas i lönehänseende.

Omförmälda särskilda ersättningar *dels* till kamrarnas förste vaktmästare och postvaktmästare med 50 kronor för riksdag, *dels ock* för tjänstgöring efter klockan elva eftermiddagen med 4 kronor för gång vore däremot avsedda att för framtiden oförändrat utgå.

En av delegerade gjord sammanställning utvisar, att förmånen av ålderstillägg i själva verket skulle komma i det närmaste alla ifrågavarande vaktmästare till del. Av sagda sammanställning, som avser förhållandena vid 1928 års riksdag, framgår nämligen, att av de då hos riksdagen anställda 48 vaktmästarna, vilka nästan undantagslöst torde fortfarande innehava enahanda anställning, 32 vaktmästare tjänstgjort under minst nio riksdagar, sex under 6 å 8 riksdagar, åtta under 3 å 5 riksdagar och endast två mindre än 3 riksdagar.

Av en vid detta kanslideputerades utlåtande fogad tablå framgår *ej mindre* den till envar vaktmästare inom sagda 3 grupper enligt nu gällande stat för månad (30 dagar) utgående avlöning med tillägg av gratifikation, beräknad för översiktlighetens skull *dels* till en krona, *dels* till en krona 50 öre, *dels ock* till 2 kronor, allt för tjänstgöringsdag, *än även* till jämförelse härmed delegerades ovanberörda beräkningar.

Det bör därvid anmärkas, att, vid en nu företagen förnyad prövning av vaktmästarnas lönefråga, tilläventyrs delegerades förslag, vilket såsom nämnts grundats på en dyrtidsberäkning av 35 procent, skulle med hänsyn till inträdd sänkning av dyrtidsindex till 32 procent kunna tänkas komma att revideras ett tiotal kronor nedåt för varje grupp, vilket skulle göra skillnaden mellan på så sätt erhållna siffror och de, som skulle föranledas av vaktmästarnas förevarande framställning, ännu större.

Vaktmästarna hava i sin framställning såsom motiv till löneförhöjning bland annat hänvisat på att »portvakterna» vid riksdagen numera fått sin avlöning reglerad till 9 kronor per dag, å vilket belopp också dyrtidstillägg utginge. Härmed syftas uppenbarligen å de inom riksdagshuset under pågående riksdag anställda extra portvakter, varom ovan talats, vilka jämlikt fullmäktiges i riksgäldskontoret berörda beslut den 20 mars 1930 från och med samma dag åtnjuta nyssberörda avlöning. Skulle i likhet med vad varit fallet åren 1928 och 1929 en extra gratifikation av 1 krona jämväl innevarande år tilldelas dessa extra portvakter, skulle dessa härigenom komma att för en månad om 30 dagar åtnjuta samma avlöning, som i bifogade tablås första moment beräknats utgå till vaktmästare inom grupp 2, eller 386 kronor per månad. Den löneförhöjning, som beretts ifrågavarande extra portvakter, har, enligt vad framgår av riksgäldsfullmäktiges protokoll för nyssnämnda dag, föranletts av att delegerade uti sitt omförmälta betänkande framhållit, »att deras tjänstgöring måste anses mera ansträngande än vaktmästarernas».

Ang. vaktmästarnas jämförelse med extra portvaktens m. fl. avlöning.

Beträffande den till jämförelse omförmällda avlöningen för de hos statsrevisorerna och kyrkomötet anställda vaktmästare vilja kanslideputerade framhålla, att dessa vaktmästares arbete *dels* är av kortvarigare och mera tillfällig natur än riksdagsvaktmästarnas, *dels ock* åtminstone vad beträffar de inom statsrevisionen sysselsatta vaktmästarna av särdeles betungande art genom den ständiga transport av räkenskapsband och därmed sammanhängande göromål, som ifrågakomma.

Stockholm den 14 maj 1930.

På kanslideputerades vägnar:

K. VON GEIJER.

Carl Gust. Beskow.

Tablå, avseende riksdagsvaktmästarnas avlöningsframställning 1930.

Nedan angivna grupper avse följande till *månadsavlöningar* efter 30 dagar förvandlade dagarvoden, nämligen grupp 1 8 kronor; grupp 2 9 kronor; grupp 3 10 kronor. Till grupp 1 hänfördes 1928 39 vaktmästare, till grupp 2 fem vaktmästare (förste vaktmästaren i statsutskottet och i tryckeriexpeditionen anställda), till grupp 3 fyra vaktmästare (förste vaktmästare samt postvaktmästare i kamrarna).

	Grupp I	Grupp II	Grupp III
Nuvarande lön samt dyrtidstillägg + 1 krona	346	386	426
D:o d:o + 1 krona 50 öre	361	401	441
D:o d:o + 2 kronor	376	416	456
1928 års delegerades förslag <i>begynnelselön</i> samt <i>slutlön</i>	320—365	360—405	400—445